

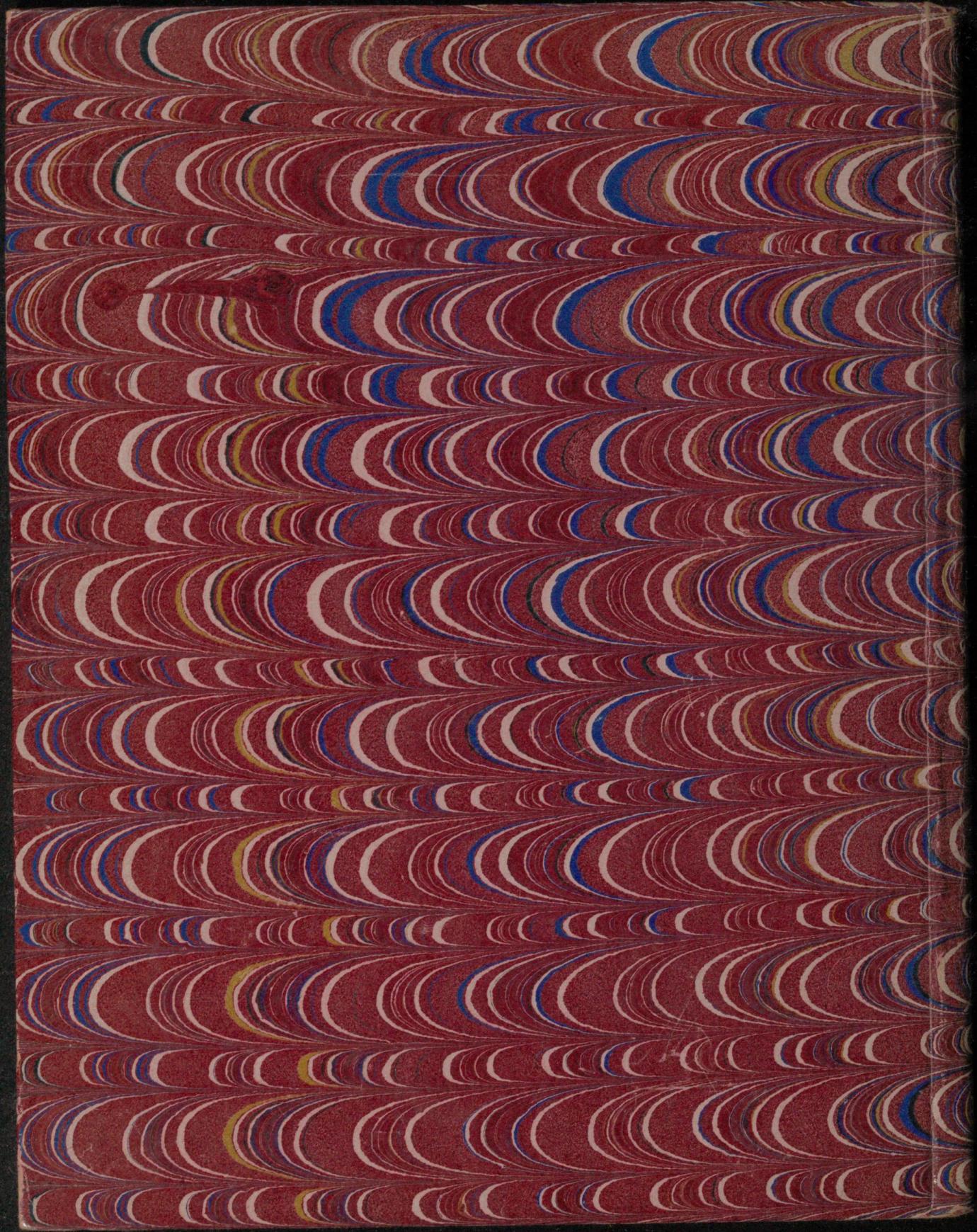
325

B

299

Early European Books. Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
325 B 299

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
325 B 299

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
325 f 299

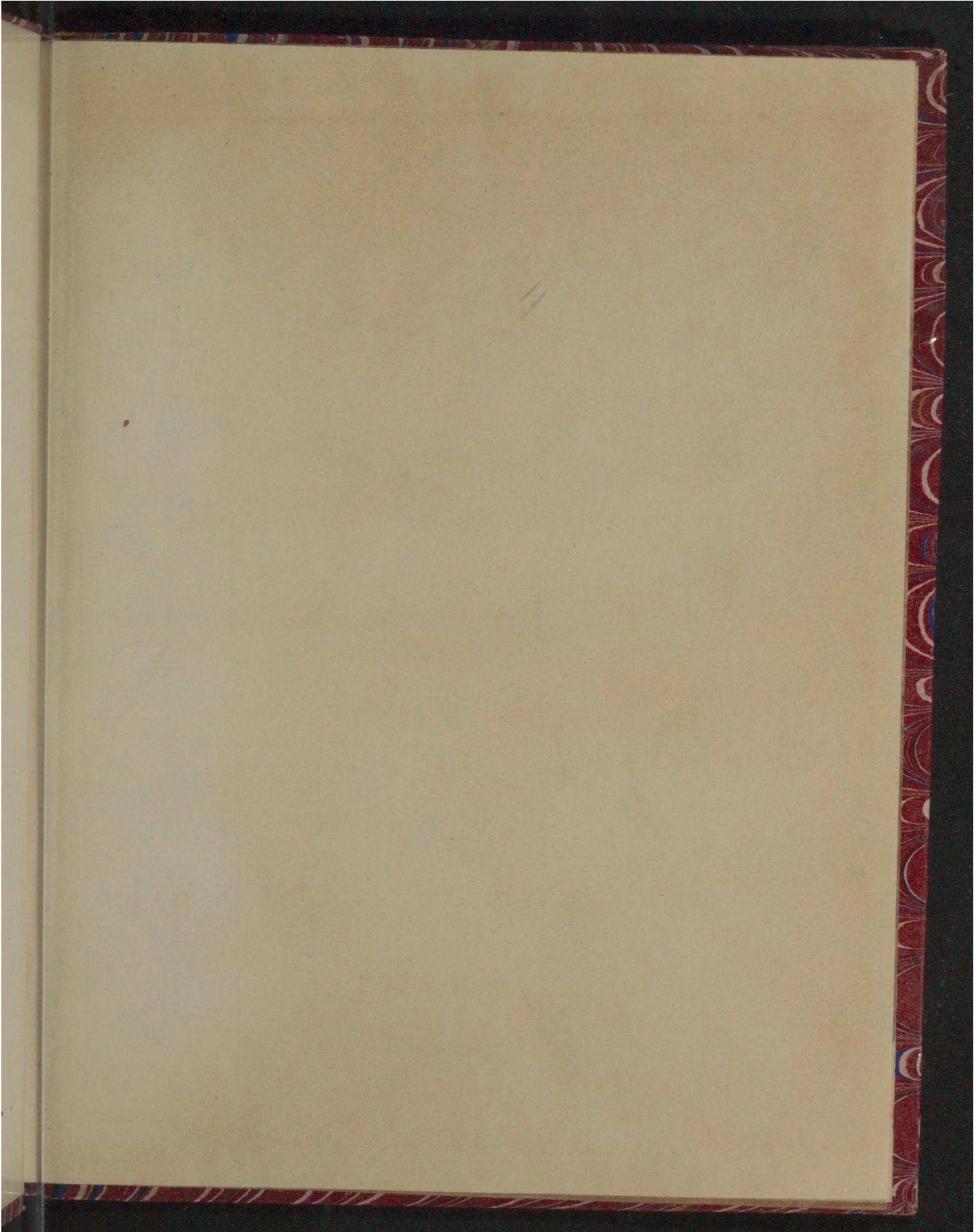
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
325 B 299

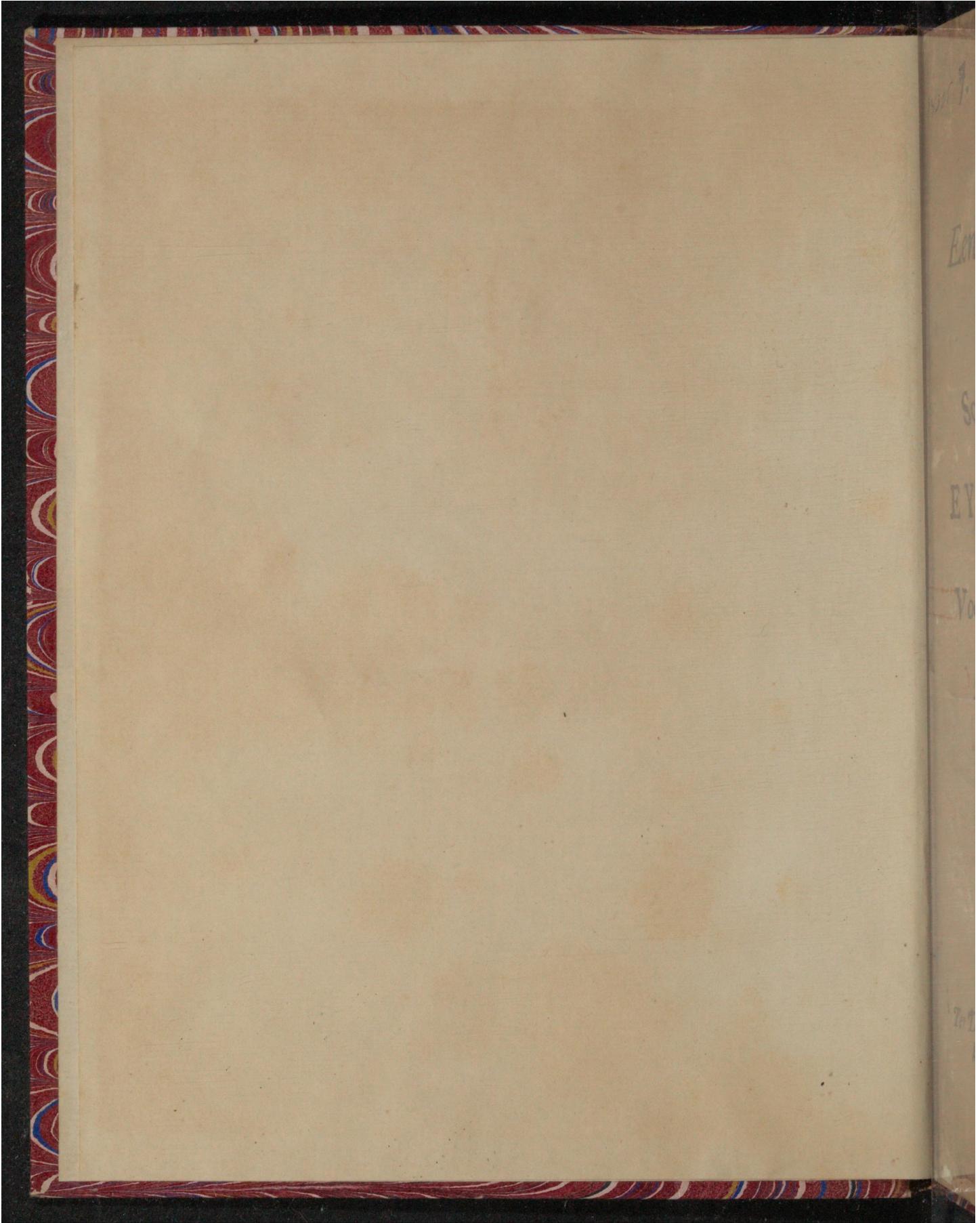

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
325 B 299

325 B299

KW

34305. J. van LODENSTEYN

OP-DRAGT

van

325 B 299

Eens Christens Tijd' lijcke goederen
aan baren Eygenaar:

OFTE

Schrift- en Regt-matig oordeel

Nopende der selver

EYGENDOM, en BESTEL.

Te voegen

Voor aan't Register dat een Christen houdt
van de Goederen hem aanbevolen.

*T samen-gestelt by maniere van Alleen-sprake tot
den Heere Godt :*

In Digt, en in prose.

UTRECHT;

Ter Druckerye van WILLE M CLERCK, Boeckdrucker
ker op de Neude in Kintjes-Haven. Anno 1673.

Goed en doet geen nut ten dage der Verbol-
gentheyd. Spr. ii: 4.

Gy dwaas in dese nagt sal men uwe siele van u
af eysschen , ende 't gene gy bereydt hebt ,
wiens sal het sijn ?

Alsoo [*ist met dien*] die hem selven schatten
vergadert , ende niet rijck en is in Gode .
Luc. 12: 20, 21.

Wy en hebben niet in de werld gebragt , het is
openbaar dat wy ook niet en connen yet
daar uyt dragen .

Maar als wy voedsel , en decksel hebben , wy
fullen daar mede vergenoegd sijn .

Dog dierijck willen worden vallen in versoe-
kinge , ende inden strick &c. 1 Tim. 6:vers.
7, 8, 9.

Den Rijcken in dese tegenwoordige werld be-
veelt -- dat sy weldadig sijn [ende] rijk wer-
den in goede wercken , 1 Tim. 6: 17, 18.

A A N D E

Eerweerdige en Godtsalige,

Juff. MARGARETA vander VORST,

Weduwe wijlen den E. Heer en Mr.

EVERARD van LODENSTEYN,

In sijn leven Burgemeester der Stad Delff, ende Meester-knaap
van de Wildernissen van Holland ende West-Vriesland.

Eerweerde en seer lieve Nigte

Deze sijn de tijden, van welcke de H. Geest voor-spelde, dat dé menschen souden sijn Liefhebbers van haer selven, en Geld-gierig, 2 Tim. 3: 2. want so wijd is't metter tijd gecomen met den mensche, dien't ligt om den onsienlijcken te sien ontbreeckt; dat hy den eenigen Heerscher, Conning end' Eygenaar God vergéet, en sig selven in Syne plaatse stelt. Dit was die beklagelycke omkeringe des Mensches van sijnen geluckigen stand of Gods beeld (in welcken hy gansch voor den Heere was) tot die voorgewendede rampsalige Gode-gelyckheyd; door welcke hy sig van die Rotse tot sig selven over-bragt, om uyt, en voor sig syne saken te doen, door sijn redelijck verstand en wil onafhangig van de eeuwige. Hoe soude oock een weerdig Reedlijck Schepsel, als het verduysterd sijnde geen

A 2

andre

OPDRAFT.

andre oneyndige Weerdicheyd, en Beminlijckheyd door hoger ligt
en siet, anders connen doen, als sig selven lief-hebben, die hem de
naaste is, en de weerdigste dunckt? of yet anders lief hebben boven
sig, ja sig in dies aanmerking haten Luc. 14. 26. Al quam Gods
Sone self daarom onder de menschen, gaf sig voor haar over ter
versoeninge met Gode, leerde haar de verlochening met sijn ey-
gen mond, ja toonde haar de H. Self-haat (by Goats liefde) in sijn
Godlijck voorbeeld, Matth. 26: 39, 42. al was te vergeefs; so
hegt sit die Eygen-liefde daar in: tensy Gem. Soone sijnde 't On-
geschapen Woord, in den mensche wonen comt, en hem den Va-
der verclaren Joh. 1: 1. Eph. 3: 17. Joh. 1: 18. gevende hem
kennis van Gods Heerlijckheyd in sijn eygen aangesigte 2 Cor.
4. 6. Hier door alleen, en niet door enige (self de cundigste)
letter-kennis werdt hy van't doen sijner saken in Eygen-liefde
overgebragt tot Gods Heerschappye over hem, ende gevangen
geleydt in de liefde van't aller-beminnelycke, by welcke hy sel-
ve sig dan maar te haten schijnt.

Ende gelijck met gem. Eygen-liefde, soogaat het met die wor-
tel van alle quaad de Geld-giericheyd: dewelcke, gelijck sy in de
werld ingecompen is, en nog in's menschen herte plaatse vindt,
door de onkunde van des Scheppers onuytputtelijcke Alge-
noegsaemheyd; also gevoedt, end' onderhouden werd, door
d' oncunde van die souvereyne, en waragtige Eygedom, die
den Schepper heeft en altijd houden blijft aan Besitters en Besit-
tingen, bevelende aan den mensche alleen't Rent-meesterschap
van't geen Hy hem hier toe-betrouwyt.

Dese oncunde brengt den duisterling tot ick en weet niet wat
voor eenen dwasen-waan van Eygedom (by gelegentheyd van
sekere waragtige Eygedom ten insigte van sijn even-mensche).
ende gelijck hy door gem. Eygen-liefde gewoon is alles tot sig sel-
ve te keeren; so verstaat hy oock, dat hy sijne goederen voor sig
selven heeft, end' voor sig selven rijck is: desgelyx gewoon sijnde
in alles

O P D R A G T.

in alles sijn eygen Coning en Voogd te sijn, schryft hy sig selven toe de vrye bestellinge van wat gy besit. Ende van dese dweeperye en is hy niet te genesen , al onderrigt hem de saligmakende Genaden-leere daar genoeg van, en al comt hy tot kennisse van in desen oock gesondelyk te spreken; ten sy insgelyx't ongeschapen Woord in hem woonen, en hem de oneyndige Alles-weerdicheyd, en Al-besittinge des Scheppers alsoo leeren comt , dat hy willig erkent alles gelijk van Hem, soo ook tot Hem te sijn. Geluckige oogen , die soo den Onsienlijcken sien ! en derhalven die uyt de Genaden-leere onderwesen, niet sig selven maar Gode te leven, 2 Cor. 5: 15. wat sy hebben Gode hebben, en wat sy doen Gode doen , en wat sy sijn Gode sijn , ende over sulcx oock Gode rijck sijn : erkennende , dat gelijk alles van Hem en tot Hem is , so alles Hem eygen blijft; Die niet alleen't bestel daar over houdt, die gevende en nemende na sijn wel-gevallen (welcke opmerckinge in dese tyd , als die Souverayne so gemeensaamlijck de ackeren afwendet , seer te passe comt) maar oock uyt cragt van die Eygendorum, alles wilt bestelt hebben na sijnen onbepaalden wille; ende niet en wilt , dat ymand sig eenige de minste bedenkinge van Eygendorum t' sijnen insigte aanmatigen sal. Dese aanmerkinge comt om dese tyd oock ten hoogsten te passe, als wanner de Heere vele verarmende, wilt ;dat den Christen, dus uyt de Genaden-leere door de wesentlycke Waarheyd onderwesen sijnde, uyt gem. Gods Eygendorum bestuyten sal, eene sekere Gemeenheyd der Goederen onder de ware Christenen,daar van staat Act. 2:44. en 4: 32. t. w. in insigte van gem. Eygendorum. Door welcke heylsame meeninge van Gemeenheyd der Goederen de Genade der weldadicheyd overvloedig sijn, end der Heyligen nood genoegsaam vervult werden soude.

Weerde Nigte; den Hemel en heeft u W. niet alleen over vele goederen in dese werld gesteld, maar oock (dat die weldaad verre overtreft , ja sonder't welck die schadelijck en doodelijck

O P D R A G T.

ware) begenadigt met 't gesigte van een Hoger Goed; end' ick en can my niet anders dan dickwyls verheugen in d'overdenkinge van onse t' samen-spraken daar ontrent. Als ick dan met de gedagten, in dit gedigte uyt-gedruckt, swanger ging, end in bedencken hoe die te uytten; viel my in inde persoon van eenen met tydelijcke goederen gesegend, en te gelijck met Hoger Ligt begenadigt tot den Gever van alles te spreken, dat is in UW. en uwsgelycken persoon. End' is dit oock de rede waarom ick 't selve UW. bysonderlijck heb willen toe-eygenen, in sekere hope; dat het niet alleen in UW. vinden sal den selven grond van gevoelen en bedenckingen uyt welcken het gehaald is, maar ook veel ligt tot eenige verligtinge, end' toe-eygening van dien grond tot dit bysonder voorwerp UW. onder Gods segen sal connen dienen. So het dan de H. Wijsheyd oock behaagt eeniger anderer oogen te oopenen ter gesigte van Hare Algenoegsaamheyd en onbepaald Besit in dese duystere en Geesteloose tijden, en dit mijn bedencken ymand daar toe eenige aanleydinge mogt geven, so wil ick my in dien Godt verblijden, en sijne Menschen-liefde eeuwig roemen: gelijck Hy weerdaig is te ontfangen de Cragt, ende Rijckdom, ende Wijsheyd, ende Sterckte, ende Eere, ende Heerlijckheyd, ende Dancksegginge, van alle Schepsel in alle Eeuwicheyd, AMEN.

U Eerw. seer Verpligtede en Dienstwill.
Dienaar in Christo ende Neve

J. van LODENSTEYN.

O P-

O P D R A G T

V A N

Eens Christens tijd'lijcke Goederen
aan haren Eygenaar.*Alleen-sprake tot den Heere Godt.**In Digte en in prose.*

Yn Schepper! willig ik bekenn'
Dat ick maar Rente-meester ben
Van't goed dat my uw Mildicheyd
Heeft op dees' eerde toe-geleyt.
Naakt quam ik van mijn moeder af,
En ga weer schat-loos naar het graf.
Dewijl 't nogthans uw wijsheyd goed
Dunckt, dat ick hier verblijven moet,
Om siel en lichaem U ter eer
Te besigen; end' ick niet meer
In dit werck cleed-en spijs-loos, dan
Een ander dier, verblijven can:
So heeft Uw wijs beleyd, en Magt
Beyd Vaderlijck my toe gebragt.

Maar daar ick enckel brood en sout
Behoefde tot mijn onderhoud,
En dat een pye grauw en rouw
My deckte voor de strenge kouw;
Daar dagt het Uwe Wijsheyd goed
My middelen in overyloed

Yn Scheper! Ick
ben maar Ren-
te-meester van
mijn Goed.
Niets heb ick
van my selve:
maar dewijl Gy
my hier tot Uw
eer gebruiken
woud, end ick
sonder nood-
druft niet be-
staan en kan,
hebt Gy my van
spijs en clede-
ren wille voor-
sien.

Brood, end
een ruwe pye
had my genoeg
geweelt voor
mijn nood: nog
was Uw Wijs
wel-behagen
my overyloed

Ter

OPDRAGT

te geven (dat is, Ter hand te stellen: (die ick veel meer dan 't geen juyst nootlake-lijck was): dit Genoeg was voor de juiste nood is Uwe Goedheid, end gedyte tot uwe Heer-lijckheyd!

Schatt', om dat vry een minder deel Van deckend cleed, en voedend brood): Dit was uw enckle Mildicheyd

Mijn Vader, ick beken 't, 't beleyd Van dese gunst ga hoger, end'

Tot uws Naams Heerlijckheyd belend'.

Alles maackt, Gy sijt den *Maker van dit Al;*
en schickt, en Den *Schicker van wat in dit Dal*
geeft Gy; end' aan wien Gy Geschiet; Gy brengt een yder 't sijn
wilt; maar verstaat dat het Al Als met de hand toe; en segt, *Myn'*
Uw-eygē blijft, Mijn blijft het alles wat ick geev,
dewijle Gy van, Die van, en voor *My-selue* leev',
en voor *V-selven* sijt en werckt. Die van, en voor *My-self* gebied
Dit erkenne ik Wat ergens in dit Rond geschiet.
ook, Heere, als So is het, Heere, waarijck: Gy
eene onveranderlycke waar Maackt geene van *Uw schepsels* vry
heyd, dat wat Van eeuwig *U* ten dienst te staan
Uw Schepsel is, Met alles wat hy heeft, end' aan
Vw is en blijft, *U* weer te geven all' het goed
ende met wat her heeft *U* ten Dat Gy hem hier genieten doet:
diest moet sijn. 'T is *Uw* eer Gy het geest, en 't blijft
U eygen, waar het heenen drijft.

Dit Goed, ten Dit Goed ten delen daalden aff
dele door erfe- Van hoger-stam, ten deele gaff
rlsse, ten dele *Uw* segen dat den *Vlyticheyd*
door vlijd op Dien 't uwe Mond had toe geseyt.
Uw beloft en segen becomē; Soo is all 't mijne van *U* Heer;
is so ganschlyk Siet daar sijn all *Uw* goed'ren weer.
van *V*. Siet hier drage ick al *Uw* Ick schreev het in dit boeck voor *U*,
Goed *U* we- 'K wagt *Uw* gebied daar over nu:
derom op. Ont- Voor *U* ontfang ick 't als ick kan,
fang, Bestede, Beschrijve ick Voor *U* houd' ick'er reek'ning van,

Voor

Voor U ist dat ick'er van leev',
 Voor U ist dat ick 't andren geey,
 Voor U ist, en uw Coningrijck,
 Voor U, en voor uw Volk gelijck;
 So sijn de vrugten voor den stam,
 So gaat het Goed van daar het quam.

Daer is het Goed dan all, o Heer!
 Dat gy my gaeft ten deuyt toe weer.
 Ick reken wat ick reeck'nen kan,
 Ick reecken'er niet eygens an.
 De Cypher-cunst gaat wis, maar als
 Het Mijn daar by comt is se valsch.
Addeer' ick 't is al regte, doe
 Ick maar het Uw by 't Uwe toe:
In't subtraheren geen gebreck,
 Soo 'k U maar niet een mijt ontreck:
Multiplyeer ick, al gaat wis,
 Soo 't voor U, niet voor my en is:
Mijn divideren noyd en feylt,
 Als niemand maar met U en deylt.
 Daar leggen dan uw goedren, Heer!
 Die ick *Addeer*', en *Subtraheer*',
Multiplyeer' en *Divideer*',
 Maar niet een myt voor my begeer.
 Seg my, mijn Coning, waar uw wil
 En wijsheyd wilt, dat ickse spill!

Wilt gy my (als dien Jongeling)
 Gebieden dat ick alle ding
 Verlaat, en in dees levens poos.
 U diene geld-en goeder-loos,
 Niet in en door Mildadicheyd,
 Maar ruste op Uw Getrouwicheyd?
 Ick will' het doen op Uw begeer,
 En leven van dit Goed niet meer,

B

het: 't is al Voor U.

Als ick de ware
Wif-konst die van
 den Hemel is, in
 Uw Woord ons
 geleerd, aanwen-
 de; so en can ick
 door geen soorte
 van de Cijpher-
 konst rekenen, dat
 ick'er yet eygens
 aen hebbe. Mijn
 Coning gelieve
 my dan te gebie-
 den, hoe ick die-
 te besteden hebbe.

Wilt Gy my ge-
 bidden al dat ick
 heb te veropen-
 en weg te geven,
 ende also, dewijl
 ick hier ben, meer
 te oeffenen de
 deugd van door
 't gelove op uw be-
 loften te leven, dan
 vāMild-dadicheyd.

Maar

O P D R A G T

te plegen: ick wil Maar van het woord van uw Beloft,
het doen. Dat Gy Uw kindren deed.

Maar waft
goed, dat ick 't
fonder gebod
weg-gaf? Indien
aan andre begoe-
dede: die en mog-
ten het aan U niet
weder-geven.

Indien aan
d' Arm-meesters:
so sy de hooft-som
al gelijcklijck
weg-geven; sou-
den het d'armen
(die 't sparen niet
gewoon sijn) ver-
doen; en d'andre
te minder geven.
geven sy d'in-
comit; wat cre-
gen dan d'armen
bysonders boven
nu? Maer dan en
had ick niet voor
de dagelijx voor-
comende Noden,
dien Gy wilt dat
ick sal voelen end
te hulpe comen.
D'een is door
brand, d'andre
door 't springen
van bus-kruyd
&c. verarnd:

Daar is een ge-
vangen by den
Turck, en op
hoograntsoenge-
ter: Gins is
't land door den
oorlog verwoest:
And're lugten on-

Maer off't
Geviel, dat ick op eygen sin
Het andren gaff: soud ick wel in
Waerschijnlijckheyd vermoeden dan;
Dat waerlijck al den inkomst van
Dat Goed U toe soud comen, end
Gy dien oock soo een herte sendt?

Gaff ick het aan dien 't onderhoud
Der armen hier is toe-vertroud?
Wat dan? so sy de hooft-som heel
Gelyck uyt-reyckten elck een deel;
'k Sie andre geven dies te min,
'k Sie d'armen dartel in 't gewin.
So sy de vrugten deylen; hoe
Doen sy, dat ick nu niet en doe?
En daar ging dan 't geheele heen.
Maar wat dan van de swaricheen
Des dagelykschen voorvals, die
Ick Rente-meester nootlijck sie,
En wick', en moet versorgen? hier
Is een van all's beroost door 't vier:
Daar sprong een cruyd-toorn, en den vlam
Veel armen all' haar voorraad nam.
Daar sit te Thunis een, en proeft
Der Turcken wreedheyd, en 't geboeft
Is niet dan met veel gelds gepayd.
Gins was den acker wel befayd,
Maer knegt en Ruyter liepent plat,
En d Oorlog over 't land gespat
Verarmde huys-en stede-man.
Gins drukt het Roomsch geweld die (van
Het bygeloov verlost) in Geest

En

En waarheyd houden 't eeuwig feest,
En drinckt sig droncken aan haar bloed;
Of spaart haar leven, roeft haer 't goed,
Daar 't leven van te houden sy.
Gins vinden sig Godt-saalgen by
Elkander om met een gemoed
En hart, haer inn'ge liefde-gloed
Aan U in dienst te toonen: maar
Men vindt geen plaats gevoeglijk daar
Het volck by-een comt, en den bouw
Te kostelijck, voor dien den houw
Van eygen lijf, en kind verveelt:
Dees all dient rijcklijck meed-gedeelt.

Des Hemels VVaarheyd 't heylsaem ligt
Voor heel de wereld op-gerigt
Moet in de duysternis haar schoon
Bekoorlijck aangesigt ten toon
Doen staan, en 't duyster Heydedom
Verligten met haar glansch rondom.
En Jacobs neven, dien het regt
Daer toe van ouds was toe-gelegt;
Maar die, als eens den Hoek-steen quam
Dien lochenden; en dies den vlam
Van s' Hemels toorn ervaerden in
Verwerping; moeten weer 't gewin
Des Aardrijcks in haar herstel sijn.
Dien eens des waerheyds heldren schijn
Bescheen, sijn als een letterling
Door Menschen-rede-caveling
End eygen-sin, en Bygeloov,
End Afgods-dienst, weer tot een roov
Geworden van de Duysternis.
Sal desen all de waarheyd wis
Gepredickt werden, dient' er mild

der de vervolgin-
ge van Romen:
op een ander sijn
Christenen by eē
om U te dienen,
dog hebben nog
plaats, nog andre
noedsakelijckhe-
den daar toe, self
arm, en nauwlijks
magtig sijnde fig,
en de haren te on-
derhouden.

't Ligt des Eu-
angeliums moet
het Heydedom,
nog in duyster-
heyd sittende,
meed-gedeeld
werden. De Jo-
den, die Jesum
eens verwierpen,
en daarom ver-
worpen sijn, moe-
ten nog tot Jesum
bekeerd, en den
Rijckdom der we-
reld werden. De
Christenen door
de letter gedooded
moeten hersteld,
en ten leven ge-
bragt werden. Al-
len desen moet
't woord gepre-
dict werden: En
daer toe moet
meed-gedeelt
sijn.

Tot menig' eynden geld gespilt.

Tot dit Al ben
ick onmätig yet
te geven, geevick
't al eens gelijcke-
lijck weg.

Siet all dit sijn Gods-diensticheên,
Daar gy wilt dat wy 't ons besteeën;
End alom sta ick handeloos,
Soo ick het eens gelijcklijck loof.

Gy hebt byson-
dre eyndens voor
in 't aanbevelen
van 't bestel der
Goederē. Gy wilt
dat het beschey-
dentlijck gedeelt
werde: Gy wilt
onse Liefde tot
Uw benoodigde
kindren beproe-
ven: Ofick met de
lijdende medelij-
de: Of Jesus Geest
in my gebied, en
leert alle eygen ver-
lochenen: Of ik in
waarheyd een lid
van dat Lichaam
ben, 't geen van
Jesu als 't Hooft
beheerscht werd,
en des doet en
laat, spreekt en
swijgt, houdt en
geeft, na Jesus
hem gebiedt en in
hem werckt: Of
ik ons alle lidma-
ten van 't selve
lichaam houde,
dien doende, als
leden aan elcan-
dren gewoon sijn,
die niet en lijdeh,
dat 't eene over-
genoeg gedeckt,
en 't andre naackt
sija soude. 'T is

Gy wilt dat yder wert gedeelt
Na nood en magt het voor-spel speelt:
Gy wilt in nood en droeffenis,
Dien Gy uw kindren sendt, die mis-
Gedeelt sijn van het tijdlijck Goed,
Beproeuen wat de liefde doet:
End, of ick my voege aan haar sijd'
En met haar lijden mede-lijd:
Of in my Jesus Geest regeert,
Die my end al mijn broed'ren leert
Waaragtig *Een* in Hem te sijn
In regt versack van alle *Mijn*;
Die my in waerheyd niet in schijn
Doet lidtmaet van dat lichaam sijn
Dat Hy als Hooft sijn invloed geeft,
Dat in, en door, en voor Hem leeft,
Dat spreekt en swijgt, dat doet en laat,
Dat gaat, en loopt, en stille staat,
Dat houdt en geeft, en spaart, en spilt,
Als Jesus in hem wercken wilt;
Een lidtmaet, dat sijn Broeder schatt
Een mede-lidt, en doet hem dat
Waragtelyck in klee'n en voe'n
Dat ledien aan elcanderen doen;
Dat ongerijmd agt, dat een been
Met kous', en schoenen ongemeen
Gedeckt sy, en verciert, so nood,
Gemack, en eerbaerheyd gebood,
Daar 't ander barre voets, en naakt,

Kouw,

Kouw, ongemack, en smaatheyd smaackt.
'T is waar, dat Gy in uwen Raad
Die ongelijkheyd stelt, en laat:
Gy sijt de Wijsheyd self, en van
Uw doen geen mensche mag of kan
Een oordeel vellen, Al is 't goed
Alleen om dat Gy 'twilt en doet;
VVy hebben nergens op te sien
Als op dat Gy ons wilt gebien,
Die met Uw lief gebod van Liefd'
Uw arme kindren weer gerieft.

Gy wilt beproeven off ick my
Getrouw sal dragen, in dat Gy
My als uw Rente-meester hier
Hebt toe-vertrouwt, end aan my dier
Bevolen: Of ick dat wel gaer,
In trouwicheyd, en suinig spaar':
Of ick wel toe-sie dat het niet
Door tiids-verloop te rug en schiet,
En dat hier door versuym, en gins
Mis-reeckening, off andersins
De Hooft-som, die uw VVil mijn vlijt
Heeft toevertrouw't, geen schaad en lijd,
En dat so veel op nieuws ontstaat
Als 't van sig-selven rug-waards gaan;
VVant Gy my even van dit Mijnn'
Aan-sprekelijck hebt willen sijn:
Gy wilt beproeven, of ick all
De vrugten dien ick daat van sal
Te crijgen hebben, neerstiglijk
In-vorder, en wel spaarsaamlijck
Bewaar, en aan-leg, dat'er niet
Een stuyver onbedagt ontschiet,
Of nutteloos en werd verspilt

waar, Gy selve
beschickt onder
de Menschen die
ongeliickheyd:
dog Uw doen is
enckel wijsheyd,
en daarom goed
om dat gy 't wilt:
ons heft gy aan
't Gebod van ge-
liickheyd gebon-
den, en koint Uw
gebrek-lijdende
kindren met de
liefde-wet weder
te hulpe.

Gy wilt mijn
Getrouwicheyd
in 't Rentmeester-
schap over Uw
Goed beproeven.
Ende eerst, of ick
't wel beware: of
ick toesie dat de
Hooft-som, buy-
ten nood, niet en
vermindere, of
herstelt werde;
want dat Goed
staat my te ver-
antwoorden: Ende
of ick d' incomst
vlijtigh in-
vorder, spaarsaam-
lijck bewaar, en
na Uw wil bedag-
telijck en nutte-
lijck bestede. Dus
beproeft gy mijn
Ontfangerschap.
mijn Uygever-
schap dus:

O P D R A G T

Off anders , als Uw VVijfheyd wilt ,
 End ofick daar niet buyten stap.
 So wilt Gy mijn *Ontfangerschap*
 Beproeven aan de Suynicheyd.
 En weder aan de Mildicheyd
 (Op dat de Rentemeester schrap
 Sta) proeven mijn *Wtgeverschap*.

Of ick' er mijn
 nood-druft tot on-
 derhoud , en ge-
 sondheyd voor
 my , en de mijnen
 van neme. En of
 ik de rest aan lief-
 de pligten op Uw
 Wijse Ordre blij-
 delijck bestede ;
 Of ick' er gevان-
 gnen meed losse ,
 Weduwen en we-
 sen van helpe , Je-
 sus Kerck bevor-
 dere , den schul-
 denaar van woec-
 ker , d' arme van
 naaktheyd , hon-
 ger en dorst be-
 vrije , den cranc-
 ken verquicke en
 geneße ; ende hel-
 pe die , in pleyt
 gesleept , sijn ge-
 regtige sake door
 gebrek niet be-
 vorderen en can :
 Ja off ick (des
 nood sijnde) van
 de vrugren niet
 alleen maar ook
 van de Hooft-som
 in desen U dienen
 wil.

Ofick oock uyt mijn Goed mijn nood
 Van lesschend vogt , en voedend brood ,
 Van cleed en decksel tegen koud ,
 Van wat gesondheyds onderhoud
 End herstel eyscht , dewijl ick leev
 En neem' , en aan de mijne geev :
 En vry en bly de restle van
 Mijn incomst-vrugt vertieren can
 Daar 'tuwe VVijfheyd ordonneert ,
 En daar het my de Liefde leert ,
 Daar 't uwe VVijfheyd weygren woud ,
 Op dat mijn Liefde 't geven soud :
 Ofick daar meed gevangnen vrijd' ,
 Of weef' en weduwen verblijd' ;
 Ofick des Heeren Jesus rijck
 Daar meed bevorderd mildelijck ;
 Ofick den schuldenaer verlof
 Van woecker-beet ; en d'armen doff
 In koud en naacktheyd ; of ick schenck
 Den hongerigen spijs ; en drenck
 Die vogteloos van dorst versmagt ;
 Ofick den crancken , arm , ver-agt ,
 Benauwt , in brand en smert verquick ,
 En hulp , en medicijn beschick ;
 En helpen will dien ick can sien
 Geregtigt , end (o gruwel !) dien
 Den boos' (om dat hem geld geluckt)

Ten

Van een Christens tijdelijke Goederen, &c.

9

Ten onregt met goet Regt verdruckt:

Ja, Ofick niet alleen de vrugt
Can geven, daer mijn broeder suggt
In een van sulcke nooden; maar
Ofick oock willig sijn soud, daar
De nood so hoog gaat aan de man
Dat vrugt of incomst niet en can
Heyl geven, selve van den Stam
Te dienen U daar 't al van quam.

Cort om; als gy my 't geld en goed,
Dat vlug vervliegt, by-blijven doer,
VVilt ghy beproeven Ofick van
De wereld my soo dienen can,
Dat ick 't gebruyc van 't nodig smaack'
En aan het misbruyc niet en raaak:
Dat wat de wereld heeft en geeft
My niet te vast aan 't hert en cleeft:
Dat ick het heb, als of ick 't niet
En had, en laten can als 't vliet.

In al dit toerst ghy elcken stap,
So lang als 't Rente-meesterschap
My by blijft. Als nu UW Beleyd
My 't Rente-meesterschap ontseyt,
En neemt UW Wijsheyd van my dat
Ick U ten dienst end' eer besat,
Dan wilt Gy dit mijn Trouw-bewijs
Niet meer, en vrijdt my van 't gecrijsch
Der armen langer hulp te bien.
Maer self dat daar ick U meed dien,
En Gy my oefnen wilt, dat coen
End Eygen-sinnig weg te doen;
Was, wis, den last door uw beleydt
Mijn schoudren wijslijck opgeleydt
Afwerpen, en na mijn wil stout

Cort om,
Gy wilt beproeven of ick 't gebruyc
sonder misbruyc, daar los van blijven,
en 't so wel spullen als hebben
can.

En dit al, dewijl
ick de Goederen
hebbe: Ontneemt
Gy se my, so ontslaat
gy my van
die trouwe in bewaring,
end' uytgifte: edog de
selve weg te werpen;
was Eygensinnicheyd, end U
door andre deugden te willen dienen,
dan Gy van
my gedient wilt sijn.

U an-

O P D R A G T

So beware ick
die dan ; als d' U-
we ; om die te be-
steden daer Gy
wilt.

Mijn Vader,
laat my toe eene
fake te begeren.

Bewaart my
voor Geld-liefde
die hatelijke oor-
saack van alle
quaad.

Ik danke U, dat
gy my in dese
blinde werld , self
blind sijnde , hebt
doen sien , dat al
't sienelijck enkel
Niet is . Wat is
't Gour beter dan
steen, of silver dan
tin , Diamant dan
sand , een peerl
dan een schelp ?
can 't my wel yet
weerdig sijn buy-
ten 't genot ? kan
my 't hebben of
vermeerderen ge-
noegen geven ?
Geld ongesien, en
ongenoten, is niet
beter als eerde; de
weerdicheyd is in
't gebruyk, niet in
de finelijckheyd.
End' al be-sien so
ist niet wesentlijks

U anders dienen , dan Gy woud.
So houd ick in bewaring dan
(Houdt Gy'er dief, en rover van)
Dat Gy woud dat mijn deel soud sijn :

Maar als het *Uw* niet als het *Mijn* :
Wiens eygendorp U toebehoort ,
End' aanieg wagt maer op uw Woord.

Mag ick nu yet van 't wijs beleyd
Der onbepaalde Goedicheyd
(My buygend voor Uw heylgen Wil)
Begeeren ? dan voort swijg' ick stil.

Mijn Vader ! houdt mijn siel te rug
Van liefde tot het geld : de brug
Daar alle boosheyd over-gaat ,
En niet meer weerdig dan mijn haat.

Is , Heer ! de gansche werld so blind ,
Dat yder sijn verderff bemint ?
Voor my , Ick danck het *Ligt* , dat is
Verschenen in de Duyternis

Van 'thert dat dwaas en dwalend was ,
Eer 't uw Verligtend Oog genas ;
Dat leert my all het sienelijck
Maer enckel dreck te sijn , en slijck.

Daar is geen rede , waarom 't Goud
Te schatten boven steen of hout :
VVaarom het suyver silver in
Mijn agting meer soud sijn als Tin ,

Off koper : en den Diamant
Meer als sijn moeder 't suyvre sand :
En waarom is een pragtig snoer
Van parlen , meer dan 't parle-moer

Een oester-schelp ? can al dien schijn
Van costelijckheyd mijn rijckdom sijn ?
Can all dat goed in sig wel yet

My

My geven, soo ick 't niet geniet?
Of al mijn kassen daar van vol.
Gepropt, end' ick nog fot, en dol
Was in het dagelijcx gewin;
Wat bragt my dat genoegen in?
Als Goud en Silver in mijn kist
Legt ongesien, en vrugtloos, is 't
Niet even-eens, en my meer weerd
Of sand daer lag, of slijck, of eerd?
Want (regt gemerckt) wat baet' et my
Of't meer of minder weerdig sy?
De weerdicheyd is nergens in
Dan in 't gebruyck gelegen: sin
Of sinlijckheyd is maer een waan,
Daar is nog cragt, nog wesen aan.
End' of ick 't somtijds al beschouw,
Nog sie ick in dien grooten houw
Van geld en goed slegs wat voor 't oog,
(Dat my van dat ick was bedroog)
Maer niets voor 't hert, dat wesentlijck
Versaad'gen can; slegs wenschelijck
Voor sotten, diemen, daar men mayt
Met blinckend stroo voor kooren payt.

Voor my; ick wil mijn weerdig oog
Niet payen met so dorr' en droog
Een halm: want, na dat Jefus my
In sijn gebied nam, ben ick vry;
Sulx my het oog niet meer en can
Bedriegen; fo en moet' et dan
Van my oock nimmer met een schijn,
Of waan, of wind bedrogen sijn.
Mijn Koning geeft my hoger Goed
En steunsel voor een hoger Moed.
Dog niet alleen is al den schat

voor 't hert, maar
slegs yet voor 't
oog der sotten,
die fig met een
waan payen laten.

Mijn oog van Je-
su geheyligt be-
driegt my niet
meer, so en wil
ik dat ook met
eenen schim niet
bedriegen.

Ja niet alleen is
Van

O P D R A G T

alle kostelijk y- Van peerlen , silver , goud , en wat
del : maar t' is yffelijck in 't H. Den aerd-worm wenscht , maar enckel waan ,
Woord en d' Er- Voor herten die niet hooger staan ;
varentheyd te sien Maar , Heylig Heer ! het hert my yst ,
tot wat gruwlijc- Als 't my in uwe blad'ren wijst ,
ke God vergeten- End' in d' eryarenis doet sien
heyd en schelme- ryen de *Heb-lust* Wat gruw'len op der eerd geschie'n
den mensche brengt. Door menschen die de *Heb-lust* bot
Gegeven hebben , end hunn Godt ,
En sijn bevel veragtend , stout
(Vervloecte liefde tot het Goud !)
Sig derven sonder maat of paal
In schelmeryen duysend-maal

Land-en Kerk-roovery ; uyt suy-
ping , den cley-
nen met pleyten
te onderdrucken ;
woecker; leugen;
bedrog ; verwoe-
ftinge van landen
en steden , en
bloedstortingen
door den Oorlog,
is maer spel voor
fulcke.

Wt-laten. Snoode dievery
Van Land , of Kerck ; uyt suyperry
Door onderdrucking , of door list ;
Met cleynder rede-loosen twist ;
Den onbescheyden Woecker-beet ,
Die armen rooft van deckend cleed ;
Dat op-end'-uyt des duivels beeld
De leugentaal ; 't bedrog , dat steelt
Meer onsigtbaer ; en 't wreed geweld
Van Vorsten , dat om 't vloeck'lijck geld
Besayde landen woest doet staan ,
Beboude steden 't ondergaan ,
En 't weerdig Christen-mensche-bloed
Als enckel water vlieten doet :
Dat's all maat spel voor die *de min*
Van t' Goud eens laet ter sielen in.

Maer, Vader!
daar is nog een
ander en arger
soort van *Gieric-
heyd* , dan die in
fulke stukken uyr-
berst , t. w. die

Maar , Vader ! daar 's een ander quaad ,
Daar all 't geseyden uyt ontstaat ,
Dies arger dan de rest , dat in 't
Gemoed onsigtbaar plaatse vindt ;
Een yflijck herten-pest , daar yan

Geen

Geen mensch ons over-tuygen can,
Als Gy het ons niet selve toont;
En daarom (sie ick) plegtig woont
Het selv in menschen dien uw Beeld
(Men seggen soud) is meed-gedeelt:
Dit cruypt in 't herte van die vroom
All d' andre lusten houdt in toom:
Hy haat het onregt altemaal;
Bedrog; en list; en leugen-taal;
Hy schuwt den bittren woecker-beet;
Hy deed noyd weef of weduw leet;
Hy deckt het onregt noyd met schijn
Van Regt; end' yder geeft hy 't sijnn',
Den Overheden Toll, en haalt
Hy waar, het werd ten danck betaalt;
Ja somtijds geeft hy nog wel yet
Aan dien hy arm in commer siet;
En doet al wat men billijck van
Een eerlijck man vereyflichen can.
Nog woont in 't hert dit quaad; en schrickt
Mijn ziel tot ysens toe, als ick 't
Maer overdenck. 't is *Herten-lust*
(Hoe noem' ick 't best?) of *Herten-rust*
In Rijckdom: die soo stille sluypt
In 't hert, en vromen self becruypt;
Dat d' armen mensch, dewijl hy meent
Om dat hy 't oor den Hemel leent,
Sijn waarheyd kent, en die belijdt,
En, 't geen hy Gods-dienst noemt, met vlijt
Be-yvert, dat den Hemel wis
Sijn hoogste Goed, en Rots-steen is,
Nogthans sijn herte al stil op 't Goed
Als op sijn Rots-steen sincken doet.
So ongemerckt sluypt dit venijn

C 2

in 't herte sit; Gy
alleen cunt' er ons
van overtuygē, en
over sulx is, selvin
die, die men seg-
gen soud uw beelt
te dragen: die alle
andre lusten in-
toomt; onregt,
list, leugen, woec-
ker, onderdruc-
king schuwt hy;
hy geeft Tol, of
Coop-prijs dien
hy des schuldig is;
ja geeft ook som-
tijds yet den ar-
men, en sulx doet
al wat een eerlijk
man voegt; en nog
is dit yslijk quaad
in 't Hert. 't is
een stille *Lust des*
herten in, en een
Rust op den Rijk-
dom; welck so
stille insluypt, dat
den mensch, he-
las! menende om
dat hy de H.
Waarheyd belijdt,
en vlijtig te kerke
gaat, dat de Heere
Godt sijn deel is,
nogthans onge-
voelijck met sijn
hert op sijn goed
staat.

't Welck dan
Ter

O P D R A G T

als een fenijn, alle Ter Zielen in , en werd den schijn
 Deugd en Gods-
 dienst in een
 schijn en lippen-
 werk verandert,
 en 't hert met Af-
 godery vervult.

Bewaart my en
 de mijnen daar
 voor, want door
 uw genade uyt de
 waerheyd sijnde,
 schatte ik de regt-
 uyte (*directe*) en
 de gevoglijcke
 (*indirecte*) Afg-
 odery voor soda-
 nig, en by U even
 gruwlijck.

Vry en acht ik
 my van dat quaad
 niet, voor ik lie-
 ver geven dan ga-
 d'ren can, vol-
 gens de wisse
 Gods-spraack, *it is*
Saliger te geven
dan ic ontfangen.

Doet my dan
 dit sien, en 't mijne
 geern besteden.
 Bewaart my voor
 't overvloedig
 Goed-vergadren,
 dat so vele ten
 verderve geweest
 is, want 't is onnut:
 gemerkt den o-
 vervloed mijn be-

Ter Zielen in , en werd den schijn
 Van deughd , en Gods-dienst maar een waan :
 Het hert gaat op den Goud-clomp staan ;
 Het oog schijn vol van's Hemels ligt ,
 De tonge spreeck somwijl dat stigt ,
 De Voet stap vlijtig na de Kerck ,
 Den Gods-dienst is maar lippen-werck ;
 Dewijl het Goud op 't onvoorsienst
 Het hert vult met Afgoden-dienst :

Bewaert de mijnen , Heer , en my
 Voor soo een pest ; want , of wy vry
 (Door 't ligt van uwe waerheyd) sijn
 Van Afgods-dienst , en van haar schijn :
 Vvat soud 't ons baten , als het Goud
 Ons herten weer gecluystert houdt ?
 In waarheyd is by U , en my
 Afgodery Afgodery.

Ick agt my selven daar niet van
 Bevrijd , so lang ick niet en can
 Met so een lust , een ziel-vermaack ,
 Ja met een wenschelijcker smaack
 Mijn Goed, op uw last , geven daa
 't Behoort, dan ick dat tot my gaar' ;
 VVant Gy segt dat het geven wis
 Ver boven 't crijgen salig is ,
 VVel salig, die 't als Gy verstaat !

Mijn Vader, doet my dan dit quaad
 Niet slegs te sien; maar bly en vry
 Mijn goedren daar besteen daar Gy
 Het wilt. Bewaart my voor den gaar
 Der Goedren overvloedig , daar
 Van ouds sig menig aan vergreep :
 Mijn lust en crijg my aan die reep
 Des Sathans, daat hy duysenden

Ten

Ten afgroند meed gesleept heeft, en
Doen sincken in haar wijs verderff.
Of ick mijn Goedren menig werff
Vermeerd' ren cond, wat cond dat my
Te stade comen? connen sy
Mijn Geld-lust (als ick die sijn loop
Liet) wel versaadigen? den hoop
Of die wat cleynder is of groot,
Is niet het goed maar voor de nood?
End' eyscht die meer als pas genoeg?
Uw segen maar by 't cleyne voeg'
En 'k wagt' er meer versad' gings van
Als 't groote Goed my gevencan:
Van d' overyloed en leeft men niet,
Maar sterftmen wel; wie sal 't verdriet
De rampen en d' onsalicheyd
Daar sig den armen mensch, (verleyd
Door geld-gaar) dickwils in verstrickt
Vindt, dencken dat hy niet en schrickt?

Het hert werd met de Kist vervuld
Van geld; en vrees, en ongeduld,
En sorg, en woel (en wat al niet?)
Ontreken 't Jesus soet gebied?
Sijn oogh bedorven siet het geen
Hem voor-comt door den Goud-clomp heen;
En wickt het alles swaar of ligt,
Niet naer het is in uw gesigt,
Maar naer'er wigt van Goud aan hangt;
De kostelijcke Ziel verlangt
Schier nergens na als na dat slijck,
En daar sy (self onsterfelijck)
Cond gadren Goed dat niet vergaat,
Vergaart, niet flegs dat haer verlaat,
Maar met veel smert de Ziel versmoort,

geerte niet en soude connen versadigen, nog ook my ten onderhoud strecken, daar my alleen 't genoeg end' Uw segen toe nut sijn can: ja verderflijck is het; wie can de rampen daar van sonder schricken overdencken?

't Hert wert met onvrugtbaar geld vervult, en door vrees en sorg Jesus gebied ontrocken: oog en oordeel werd bedorven, en wickt alles na 't swaar of ligt van Goud is: de onsterfelijcke Ziel (geschapen voor 'tonvergankelijcke) besteedt sig in 't geen, niet alleen vergaat, maar selv haar vermoordt, ende den erfgenaam daar toe; die trots-

O P D R A G T

op 't Goed na den
eysch van de
Jeugd door pragt
en weeldeſig ver-
derft.

En dan den na-saat nog vermoordt,
Die trots op 't nagelaten Goed
In pragt, en weelde dat verdoet,
En, na de tome-loose Jeugd
Hem raadt, in schaduwen van vreugd
Sig toe-en wiſ den dood-steeg geeft.

O Vader, Be-
waart my voor
die Goud-blind-
heyd: maar leert
my in tegendeel
uyt uw Woord
hoe 't Geld, dat
onvrugtbaar, y-
delheyd, Niet, ja
vergiff is, door
Uw genade in
Christo van my
als een nutte,
weerdige coste-
lijcke sake, in uwe
genade my ter
hand gestelt, ten
goede van Ziel
en lichaam beste-
det can werden.

Mijn Vader! die voor eeuwig leeft,
Bewaart my voor die duysternis,
Die 't Goud voor Christen-oogen is.
Maar uyt Uw Woord my vinden doet
Hoe 't Goed, aan siel en lichaam, goed
In waerheyd is, en beyd te staad'
Comt, als een gift in uw genaad,
Daer 't anders maar vergiff voor is
Als ick van uw regt oogmerck miss';
Hoe ick het dorr' onvrugtbaar Goud
Sal vrugt doen geven menig voud,
En maken dat die Idelheyd
Becomt haar ware weerdicheyd:
(So cragtig is het Gode-bloed).
Gewis als 't Goed geen goed en doet,
En Middelen geen midd'len fijn
Tot nut en onderhoud van mijn'
End' and'rer leven, sijn sy Niet:
Leert my dan hoe ick 't Niet tot yet
Sal maken, end' een costelijck
Gebruyck van 't ligt verganckelijck'.

Legt het ledig,
so iſt niet: ge-
bruyk ick 't tot
pragt van mijn lich-
haam of huys, tot
bood' of peerden
houw, 't is maar
slavernye: leev'
ik' er lecker en o-
verdag van, ik

So 't stil-legt is het maar een ſchijn.
Gebruyck ick Goud, en peerl, en fijn
Gewaad, Smaragd, en Dyamant
Tot pragt, vercier ick d'ydle want
Met porceleyn, met Schildery,
Met wevers-const Tapitsery;
Houd ick' er knegts en maagden van

En ſo

En so veel peerden als ick can ;
Wat is het meer als slaverny ?
Voed ick mijn vleesch met leckerny ,
Met overdaad van spijs , en dranck ;
Ick maak' en siel en lichaam cranck :
Nood' ick mijn vrienden veel , en sett
Mijn tafel vol van soet en vett ;
My self door pragt , mijn vrint' ick schaad.
Door onvoorsigtig , overdaad.
Helas ! wat is een helsche last
Aan 't nietig' in sijn misbruyck vast !
Behalven dat Gy Reeckening
Sult eyschen van het minste ding
Dat Gy my hier verleent , hoe breed ,
Hoe smal , aan wien , en waar besteedt ?

O groten Eygenaar van 't Goed
Dat Gy my hier besitten doet !
Nog eens vry-willig ick beken
Dat ick maar Rentemeester ben.
Daar legt Uw Goed dan Eygenaar !
Segt my , aan wien , en hoe , en waar
Ick 't na uw Wil besteden sal.

Maar eer ick s' uyt-vertier , voor al
Leert my den Rijckdom dier , en hoog
Te schatten : en het breed vertoog ,
(Met waarheyd uyt uw Woord verbreyd)
Van des-selfs nietig' Idelheyd
Te vatten van het Ongebruyck ;
Maar , seker , als en stam en struyck
Te stade comt in 't Christendom ,
Dan ist' een diere gaav , dien (om
Het dierbaar bloed van 's Hemels Soon)
Der Coon' gen Coning uyt sijn Throon
En milde Goedheyd schencken woud

bederv siel en lichaam : 'noodig ik
veel gasten 'k bederv my door
pragt , mijn vriend door overdaad . so
is 't misbruyk vol rampen ; behalven
dat Uw Rekening - eysch (hoe
en waar besteed) te wagten staat .

O Groten Eygenaar van wat ik
heb ; comt dan en gebied my Uw
Rentmeester waar ik 't besteden sal .

Maar voor af versoeke ik , doet
my een groot aerting van den Rijk-
dom te hebben : en te verstaan ,
werd die oyd Nietig of ydet gesegt ,
dat dat te nemen is van Goederen in-
sig self , buyten het gebruyk : maar
alsmen die in 't Christendom wel
bestedet , dat sy dan een costelijc-

Dien

ke gave is , dien Dien Hy den uyt-deel toe-vertrouwd :
 de Heere Godt Dan sijn het waarlijck mid'len van
 (om Christi wil) schenckt, dien Hy Dat leven , dat U dienen can ,
 in 't uydelen En dat sig steeds voegt na uw leer ;
 trouw agt. want Dan sijn het mid'len van uw Eer :
 dan sijne 't midde- Dan canmen van die Idelheyd
 len van het leven Uw diere Lieveling (dat schreyt
 dat U dient , en Van Honger , naacktheyd , dorst , en koud ,
 des middelen tot En sieckt ,) sijn nodig onderhoud
 Uw Eer. dan can Verstrecken : dan ist' daarmen van
 die Idelheyd eene Sig in het goed-doen oefnen can ;
 wesentlijcke ver- En Goede-wercken , die 't gewigt
 vullinge sijn van Sijn van het dier geloov , so ligt
 den nood uwer die- Te connen wercken velerley
 re kindren. dan Met blinckend of wat klinckend kley
 canmen Goede Te spinnen , dunckt my wonderlijck ,
 werken (welke als door oefenen. En En des den Rijckdom kostelijck ;
 't leven van 't ge- dit is een weerdi- Niet wenschlijck voor die niet en heeft ,
 loof sijn) , daar gesake. So is dan Maar kostelijck voor dien gijse geeft .
 den Rijkdom , Dies doet my die voorsigtelijck ,
 niet wenschelijck voor dien 't U En , na uw Wille , spaarsaamlijck
 niet en belieft die te geven : maar , Bewaren , en besteden ; dat
 costelijck voor dien gijse geeft . Geen mijt van stam , oftack , of blad
 Geeft my dan de Of on-agtsamelyck vermist
 selve seer spaar- En werde , of noode-loos verquist ;
 saamlyk te bewa- Op dat den Rente-meester van
 ren , en sonder ee- All 't sijnne Reeck ning geven can .
 nige verquistingh voor sigtelijck in Het Goed dan na uw meening waerd-
 nood en nut te be- steden ; om altijd End hoog-geschatt , en soo gespaert
 goede rekening te doen . O groten Al-besitter ! Com !
 Leert my nu (Het is en blijft uw Eygendorf)
 waar ik die weer- dige goederen Com ! leert my , waar ick 't best vertier .
 berteden sal . My-selven , en de mijnen hier
 Eerst wilt Gy , dat ik en de mijnen Wilt Gy , dat ick dewijl ick leev

En

En voedsel en verquicking geev,
End al wat Regt en Reede leert:
Dat neem' ick dan van 't mijnn'. Begeert
Mijn lichaam spijs , of dranck , of cleed,
Als 't honger , dorst , of ander leert
Van Kouw , of hitt , of schaamte quelt ;
Is 't moede en van veel wercks ontstelt ,
En soeckt het rust , en soo veel sagts
Dat niet het hard' en scharp des nagts
Het quell' , en houde flapeloos ,
En 't ongemack de moeyt verpoof ;
Ick roep my bedd , en nagt-gewaad
En maat' ge spijs , en cleed te baat.

Is door een ongetemperd vogt
Het Lichaam met een siekt besoegt ;
Ontstelt het pijn in hooft of tant ;
Of steeckt het coortsig bloed in brand :
Ick crijg my Artz en Artzeny ,
En wag't er uwen segen by.

Werd door veel dagen agter een
My in Uw Diensten te beste'en
Den geest my duff , en wil 't gestel
Der hersenen , om 't lichaam wel
Van nieuwe geesten te voorfien ,
Sijn pligt niet doen , nog hulpe bien ,
Om dat het soo lang voor en naer
Gedwaalt heeft om den selven snaer ,
En daar sijn cragten al verspilt ;
Is 't daar nu over-moed , en wil 't
(Gelyck het gaat in alle ding)
Wt-spanning in verandering ?
En dient het forge-werck gestaackt
Met yet dat stigtelijck vermaackt
In vroom geselschap , of alleen ;
Met oeffeninge van de lee'n

D

wat noodsakelijk
is daar van heb-
ben fullen , dat
neem' ick' er dan
af. Heeft mijn lic-
haam voedsel en
deksel van doen ;
ist moede , moet
het rusten , en sou-
de 't onsgate het
rusteloos houden ;
ik crijg my spijs ,
cledren , Bedde.

Ben ik siek ,
pijnlijk , of coort-
sig , 'k gebruyck
genees-meester ,
en middelen on-
der uwen Segen .

Is mijn Hooft
my duf gewor-
den , sulx 't selve
onbequaam werd
om sijn werk te
doen , of om 't lic-
haam met ver-
sche werksame
geesten te voor-
fien , door dien het
lang is besig ge-
weest in de moey-
lijcke beschieden
van mijn beroep ,
en eyscht het rust
in yet anders te
doen , 't sy onder-
houd van vroom
geselschap , of ook
oeffening van
't lichaam door ar-
beyd : 't moet cos-.

In

O P D R A G T

ten : dat neme
ick' er ook al aff.

Voor hitte en
coude, mist en re-
gen, item tot mijn
rust en vryicheyd
crijg ick' er een
huys van.

't Overige en
wilt gy nog in
kasse vergadert,
nog aerdsche
winst doende, nog
ledig : maar te
woekerken op den
Hemel,

Lijden ergens
uwe gelovigen

In matig' arbeyd ; of met beyd ?
End eyscht het alles met bescheyd
Ver-antwoord , en betaalt met geld
Te sijn ? ick neem 't daar uyt , en tell 't
Hier voor , als voor 't geen nodig is :
Behoudens ick my niet vergiss' ,
Nog onder schijn van noodge rust
En voed' een nodelose lust.

Soud d' open lugt , soud wind en we'er ,
Soud Son en Maan in haren keer
Naer suyd of noord , door hitt' of koud
Mijn swacke Lichaam schaden ; bouwd'
Ick my geen huys , daar ick de soelt
Van Somer-middag , en de koelt
Van al de nagten , end het vuyl
Van Mist en dampen in ontschuyl' ;
Daar ick mijn schoenen-riem ontbind' ,
Mijn spijs , mijn rust , mijn vryheyd vind' ?
Ick bouw , of koop , of huer' een hut
Of huys , daar in ick my beschutt'
(En weet het is uw wil) van 't goud
My van uw wijsheyd toe-vertrouwd:

Mijn nood en nut dan dus besteld ,
Wilt Gy het overige Geld
Niet sien ten kisten in-gestopt ;
Of kassen daar meed' op-gepropt ;
Nog om ver-meerdering ten fret
Of andre winsten uyt-gesett ;
Nog dat het stil en ledig blijv :
Maar woecker op den Hemel drijv ;
En mild-en wijs-lijck sy verspilt
In pligten die den Hemel wilt.
Daar geev ick dan de restे toe.

Sijn ergens uwe kindren moe
Van lijden , om dat huys , en goud

En

Van eens Christens tijdljcke Goederen, &c.

21

En al haar levens-onderhoud
Om Uwent will haar is ontroost?
Is Uw Volck ergens af-geslooft
In 't worst' len met uw weer-party?
'T is billijck dat ick met haar ly.

Is elders uwe Waarheyd nog
Te planten, daar het helsch bedrog
Tot nu de Zielen Jesus Rijck,
End Uw gebied, so listiglijck
Ontrocken heeft? en eyscht het geld?
'T is billijck dat het mijn geteld
Daar voor gereed sta op uw Woord,
Dat U dog suyver toe-behoort.

Bevindt sig ergens in den kring
Van uw Gemeent' een jongeling;
Daar van sijn kindsheyd Jesus beeld
En Geest so minnelijck in speelt,
(Benevens oordeel, en verstand)
Dat die hem sien, van alle kant
Hem schicken tot dat hoge werck,
Den last'gen voor-gang in uw kerck,
(In d'eeuw die Geesteloos en traag
Nauw yetwes vindt dat U behaag;
Daer yder schier die sig besteedt
In dat ampt niet dan cost en kleed
Be-oogt, en sonder uw onthiet
Sig aan uw kerck ten dienste biedt,
En sig en die hem hoort bederft,
Tot dat het alles Geestloos sterft.)
En dient, behalven dit, een groot
Getal van Jonge-lieden, dood
Aan werld en vleesch, ter school beschickt,
Om 't dorre Heydedom verquickt
En 't blinde Jodedom verligt
Te crijgen? wis het is mijn pligt

om uwent wil:
ick moet met haar
lijden, van 't mijne
aan haar gevende.

Is elders uwe
kercke nog te
planten, ick moet
van 't mijne dat
helpen bekosti-
gen.

Vindmen er-
gens een Jong-
man, in welcke
men van jongs op
uw Geest heeft
connen speuren
(nevens matig
verstand en oor-
deel) sulx hy (in
deese geesteloze
eeuw, als schier
yder die sig of de
sijne ten herders-
dienst schickt, niet
op d' inwendige
roeping, maar
alleen op 't eer-
lijck onderhoud
't ooge heeft, door
welck 't all in uw
kerk bedorven
werdt, en sterft,
gelijck het ten
desen dage is) ten
op-sigt van uw
kerck gevordert
dient. ja dienen
daar en boven ve-
le Jonge lieden, in
welcke men de

D 2

(So

ware verstervinge
 merckt, ter studi-
 en bestelt om
 Heydenen en Jo-
 den te bekeren,
 en sijn onder die
 onvermogende, ik
 moet die kosten
 helpen dragen van
 't mijne, op dat *uw*
 Geld *uw* werk
 doe.

 Hebben onder
 ons uw kinderen
 gebrek van voed-
 sel, of deksel; ge-
 mak, verquicking
 of medicijnen in
 sieckte; my comt
 in gedagte, dat als
 ik (na 't voor-
 schrift van mijn
 lieve Meester, en
 souvereinen Co-
 ning Jesus) om
 onderhoud badt
 en bidde, ik dan
 brood begere niet
 voor *my*, maar voor
ons; seggende, *Ons*
 daaglijkx brood
 geeft *ons* heden:
 gelatende aan de
 onberispelijke
 Wijsheyd hoe,
 waar, en in wiens
 handen sy, dat *ons*
 brood *is*, leggen
 sal: behaagt het
 nu de selve, dat in
 mijne handen te
 geven, en aan an-
 dren het niet te geven; en vertrouw ik dat brood op en na mijn gebed gecregen
 te hebben, so moet ik verstaan dat de Heere *ons* brood (dat is 't geen *my* en *andren*
 toe behoort), daar ick om gebeden heb, aan *my* heeft willen geven, om het als *ons*
 brood te houden, en andren ook in hare nood uyt te reycken; so wilick 't dan aan
 alle die U als Vader aanroepen sowel als aan my selve besteden; want indien ick

Dat
En
Te
S
So
End
Die
(H
Als
N
Di
He
Ge
Eng
He
He
Of
In
He
Su
No
A
Te
Vi
Da
E
N
N
O
V
E
M
l
B
I

(So aan de fulcken geld ontbreeckt)
 Dat mijn geld voor de kosten spreect:
 So comt het Uwe tot Uw werck,
 So bouwt het dorre geld Uw Kerck.
 Lijdt onder ons uw kind' gebreck
 Van 't geen voor schaamt of koude deck',
 Van spijs, of huys; in sieckt off pijn,
 Van cundig' Artz of medicijnen?
 Ick kan gedencken dat de fugt
 Dien ick voor desen door de lugt
 Ten Hemel sand om spijs en cleed
 Niet was voor *my* alleen; maar breed
 Voor *Mynn'* ging en *mijn's-naesten* nood,
 Geeft *ONS* (seyd ick) *ONS* daaglijkx brood!
 De Heere, daar op, sendt het *My*,
 En 't is sijn Wijsheyd goed en vry
 Aan een te reycken dat Hy denckt
 Voor veel, en *ons* niet *My* enschenkt.
 Betrouwet het dan de Heer aan *Een*
 'T geen oock voor andren is gebeen,
 So is het regt, dat *die*, het Goed
 Hem so vertrouwt, aan andre doet
 Ten dienst, en ten gebruycke sijn.
 Ick seg dan; soo uw kind in pijn,
 In hunger, of in andre nood
 Van doen heeft 't geen gy in mijn schoot
 So rijckelijck gelegt hebt? 'k wil 't
 Hem geven blijdelijck en mild;
 VWant als ick 't eyschte niet voor *my*
 Maar voor *ons* nood, en daar op Gy
 My brood gaaft agt ick 't regt en re'en

Dat

Dat sulx niet myn is, maar gemeen ;
En , 't geen Gy ons geeft , dat voor my
Te houden , waere dievery.

Siet Heere dit maackt al mijn brood
Sovlott voor andren als mijn nood ,
En dat gebreck en naecktheyd van
Die U sijn Vader noemen can
(Hy sy dan wie hy sy) van 't mijnn ,
Als eygen nood , vervult moet sijn.

Met dit verschil nogthans ; dat hy ,
Dien nodigs yet ontbreekt , het sy
Hem's Hemels heylige beleyd
Geengroter maat van spaersaamheyd
En gaff , en des hy vander hand
Het alles slingert nae de tant ;
Het sy hy arm sy sonder schuld :
Ofhy , die andrer ongeduld
In armoed fiet en hoort , en van
Het sijn niet helpen wilt , of kan ,
Sulx niet na sijn wil eyschen mag ,
Nog my gebieden met ontsag
Aan hem , of dien , dien 't hem gelieft
Te geven dat haar nood geriest.

VWant of wel 's Hemels oogmerck sy
Dat 't Goed gerieve hem en my ,
End' ick dat oock soo schatten moet ;
Nogthans het dagt die Wijsheyd goed
Niet hem maar my daar van 't bewind ,
Ontfang , en uytgeev , na bevind
Van Iders noden toe te staan ,
En dierlijck te bevelen : aan
My staat het dan van dat goed dien
Ick 't agt noodsacklijck hulp te bien ;
En dat is 't geen-men *Eygendom*
In 's werelds vierschaer noemt , vaack om

't onderhoud dat
voor ons alle ge-
beden en gegeven
is , voor my selve
hield , soude ik
menen voor Godt
waarlijk dieverye
te begaan.

Siet dit stelt ,
wat ick heb , soo
wel aan andren
(die Uhaar Vader
noemen) als aen
my ten dienste.

Dog in dit ver-
stand : dat een
ander 't sy hy sel-
ve (of door ge-
brek van spaar-
saamheyd , of son-
der sijn schuld)
arm sy ; 't sy hy
voor andre armen
spreke , 'tselve van
my met ontsag
niet eyschen en
mag: want of wel
dat ik heb in ge-
melde insigte ge-
meen is , als nog
toecomende on-
sen gemenen Va-
der , door Christi
gemene bloed
vercregen , en ik
't oock daar voor
houden , en so be-
steden moet ,
(welck alles van
's Hemels vier-
schaar te verstaan
is) so heeft et-
venwel die Wijs-
heyd behaegt den
uytdeel na yders
nood , my toe te
betrouwē en hoog

Goed

O P D R A G T

aan te bevelen: Goed' order onder dat geslagt
 sulx het aan my Van 's Hemels Wijsheyd in-gebragt;
 staat , wien en Maar waerlijck ist in Uw gesigt
 waar daar van te geven. Ende dat Niet anders , dan een swarer pligt
 is 't geen wy Ey- My opgelegt , van 't Goed dat veel-
 gendom noemen , Gemeen is wijslick elck sijn deel
 (in 's werlds vier- Niet na een flegte-Evenheyd
 schaer) van U Maar na een Even-reedlijckheyd
 orders-halven on- Te reycken , end op 't laatst te doen
 der ons menschen ingefteid ; maar Goe reeckening van al mijn doen.

Mijn Heer mijn Koning siet so schatt
 Ick al Uw Goed , en al mijn schat :
 En daarom dunckt my dit beleyd
 Deef moeyte , dese besicheydt
 Van boeck-te-houden nodig, want

Heb ick op aerd'aan niemands hand
 Maar slegs aan U van 't geen ick maack'
 Mijn rekening te doen , verslaack'
 Ick ligt'lijck oock Uw hoog gebied ,
 So ick my Uw Stad-houder niet

Geduriglijk en onder-werp ,
 Dat 's mijn gewisse , die my scherp
 En daaglijx in Uw name vraagt ,

Wat ick aan my , wat aan die claaqt ,
 Gegeven , of geweygert hebb?

Wiens onderwijs ick niet een step

Ontgaan , of oyd veragten will'.

Sierdaarom sett' ick alles stil

Ter neer , om U , en mijn gewiss

Te payen met dat waarheyd is :

Om daaglijx weer te sien , of hier

Of daar mijn tred in 't Goed-vertier

Niet van Uw voorschrift af en wijckt ?

End of den ganschen swier gelijckt

Stadhouder ge- Den handel van een Eygenaer ,

Of

Of Rente-meester? Of ick daer
Geen geld onnutlijck heb verspilt?
Of ick het na uw Wijsheyd wilt,
Of na mijn lust, heb aangeleyt?
Ofoock, het geen ick uytgespreyd
Heb op het water, can een deel
Een mercklijck deel sijn van 't geheel?
Of ick den naackten heb gedost?
Den hongerigen nood' ge kost
Gegeven heb? den kouden brand?
En diergelijcken. Cort; ick can't
Hier alles nasien en 't bevind
Mijn onderwijs sijn, of ick in 't
Vertieren van mijn goed dien tred
Dien ick tot nog toe heb geset
Te houden heb; dan of ick moet
My setten op een andren voet;
Al naa 't den Eygenaar behaagt.

Maar wert' er niet te veel gewaagt
Van hert en tijd? (denck' ick dan weer)
Krijgt niet daer door het hert een keer
Ter wereld? als het veeltijds gaat
Met sulcken, die haer goed, haar staat
So maken end hermaken, dat
Haar hert ten laatsten in haar schat
Begraven werd. Dit lijdt geen last
(Dunckt my) want als ick's Hemels last
Wil door mijn goedren voeren uyt;
Gewenn' ick my, al wat ick sluyt
In kist of kas, so aan te sien
Als 't geen niet my behoort, maar dien
Dien't alles moet ten dienste sijn:
Soo ist' een anders Goed, niet mijn.
Of will' ick in het Goed vermaack?
Gedenck ick wat gewenscht een saack.

noegen te geven,
in daglijx te con-
nen sien, of in mijn
bedieninge uw in-
structie ook wel
volge? of ik my
als Eygenaar of
als rente-meester
drage? of ik ook
niet na mijn lust
verspilt hebbe? of
't gegevene ook
ook een goed deel
van 't gehele is? of
ik den naakten,
hongerigen, kou-
den geholpen
hebbe? Cortom;
hier can ik alles
nasien, en leren of
ik na dese den
voorigen voet te
houden, of diete
verandren hebbe,
in 't besteden van
't mijne; na ik be-
vinde mijn ganck
met 't voorschrift
des Eygenaers
over een te co-
men, off niet.

Maar (denk ik
sometijds) kost het
niet te veel sines, en
tijds? Wert' hert
hier door niet
aardsch, gelijk 't
met die gaan, die
soo veel met haer
goederen en
staat-makin gen
op-hebben? Geen
nood hier van
(dunckt my),
want de saak sco-
vattende als bove
seyde, so sie ick 't
goed aan als 't
Het

Uw. (dat is eens- anders) en niet als
't mijne; of wil ik vermaack in 't Des Heren Jesus lieve Le' en
 goed, ick over- denke dat door 't onvrugtbaare Je-
 sus ledien gedient Ick in dit wetck geen menschen dienn'
 connen werden, Nog met veel menschen in traffijck
 en daar in verheug ick my.

En de tijdaen- gaende. Also ick geen handel drij- ve, soo behoeft' er weynig tijds toe; k' heb maar op te tekenen wat ik ontfang, en waar toe ik 't aanleg; En moeter al wat tijd aan blijven, 't sal my door de verandering tot uyt-spanning strecken, dien ik wel in minder sa- ken gesogt heb. En voorwaar, geestlijck inge- fien, 't is al wat tijd waard, onse conscientie, en uwe Alweten- heyd in dese lve, rekening te doen van 't geen gy ons toe vertrouwt.

Cortelijck, sal ick yet besluyten, 't sal my uyt, en U in de eygendorp van al mijn goed, sijn.

Verr moer het dan oock van my sijn, dat ick des Werelds Goed

Het sy van 't onvrugtbare Goud (Dat nergens my toe dienen soud)
 Des Heren Jesus lieve Le' en Te dienen in goed-dadicheen.
 En wat de tijd belangt : gesien Ick in dit wetck geen menschen dienn'
 Nog met veel menschen in traffijck Of geld-op-fret, of dief-gelijck
 Te doen heb; eyscht (dunckt my) mijn vlyt In desen maar een cleynen tijd;
 Om op te teeck'nen wat Gy my Ter hand stelt, en waer toe ick 't vly,
 Wat Gy my geeft, en waer toe ick Dat op Uw voorschrift henen schick:
 Dat 's haest te doen; en moet'er al Een weynig tijd in blijven? 't sal Voor uyt-span, of ver-andering
 My strecken, daer wel minder ding Voor dees tijd my toe heeft gedient.
 En seecker Geestlijck' oogen sien 't En Niet voor soo cleyn aandaar 't gewiss'
 So heylsaam mee 't ontwijf'len is:
 En daarmen dus uw Heylicheyd
 Uw Goed-en VVijs-heyd van 't beleyd
 En wettig slijten van het Goed,
 Dat Gy ons geeft, mè reeck'ning doet.

Cort om, mijn Coning, ick besluyt

U in 't besit en *my*'er uyt,

Van alles dat gy mijn gebied
 Of dienst bevolen hebt, en niet
 En agt ick mijn te zijn; maar Al
 Is Uw gelijck het blijven sal.

So, is 't oock verr' van daar dat ick
 De Goedren, die Uw wijsen schick
 Tot mid'len van mijn leven my

Toe-

e diende, soud' (als waren sy
ijnn', en wat groots) eragten voor
jns levens oog-merck, end' (het spoor
rbijsterd) leven, siel, en le'en
en yd'len Goed-gaer soud beste'en.

U Eer sy 't eenig oogmerck van
Mijn leeve, en dat ick leven can
Daar toe geeft Gy my Goed.

Besitt

Gy grooten Coningh dat en dit!

VWant dus ick teeken en bekenn
Dat ick met alles d' Uwe ben.

Foe (als of het mijn,
Mijn en wat groots wa-
re) voor 't eynde
mijnes levens
houden, en des
mijn leven aan de
selve besteden
soude.

Het Uw eer is 't eenig
eynde waar toe ick
leve, en mijn goed een
middel om dat leve
daar toe te onderhou-
den.

Groeten Co-
ning 't een en 't ander,
mijn leven en mijn
Goed, want ick en alles
sijn *uwe*.

Na-rigtinge aan den Leser.

VRaagt, Leser, niet; dewijl des Hemels schigten
Soo slaan, dat Geld en goed geen vrugten geeft;
Waer toe de wereld met yver t' onderrigten
Van's Goeds bestuyr, als niemand Goed en heeft?

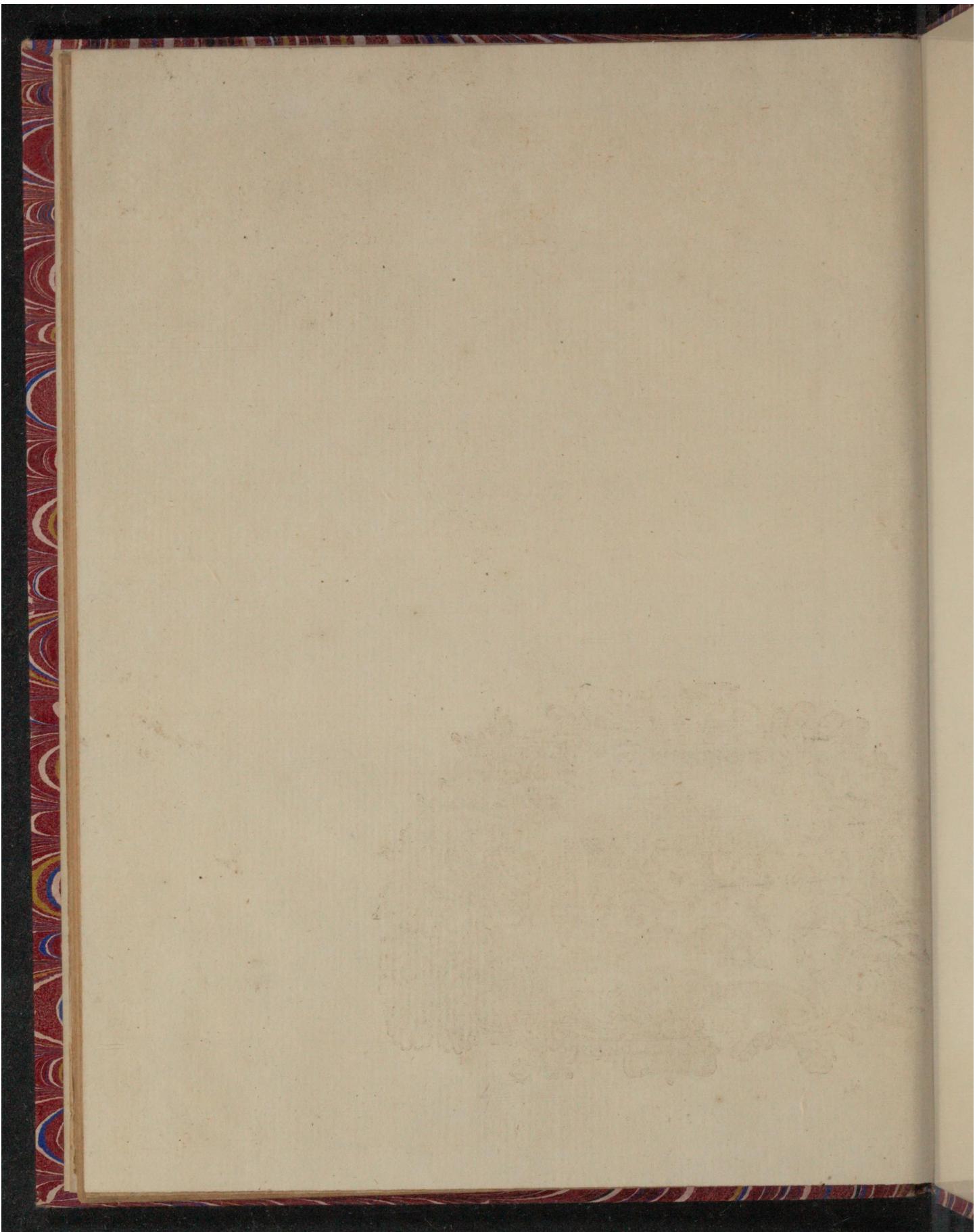
'T is nut sijn voor ge misgreet te belijden,
En dus te Heylingen de Hemel-roei,
Gods regte hand te sien in slinxe tijden:
En daar dient U dees onderrigting toe.

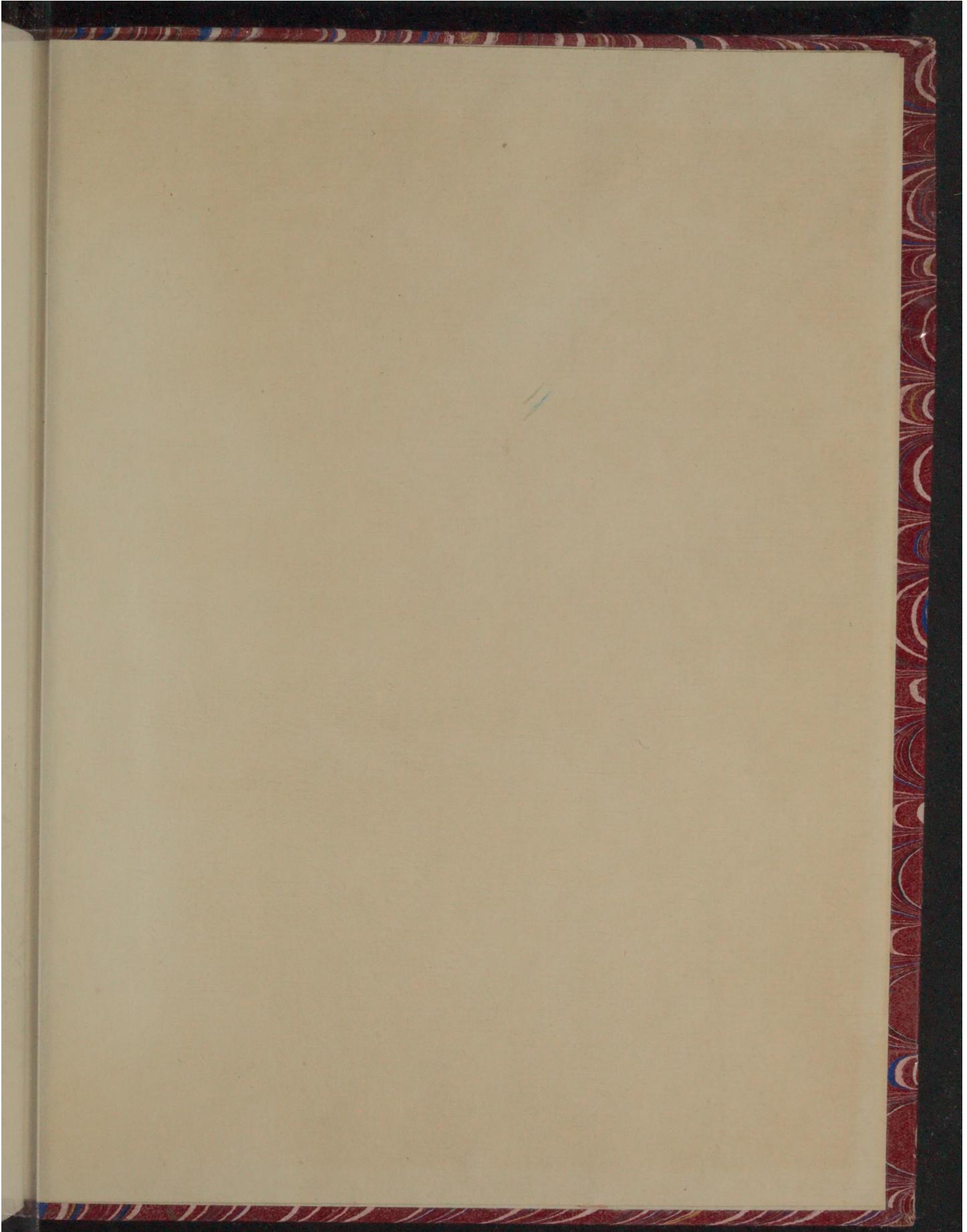
Den Hemel had U rijcklijck toe-gemeten
Sijn Waarheyd, en veel goedren tot haar dienst.
Maar Kist, Pragt, Lust hebben die opgegeten:
Dus komt de waarheyds-wraack op't onvoorsienst.

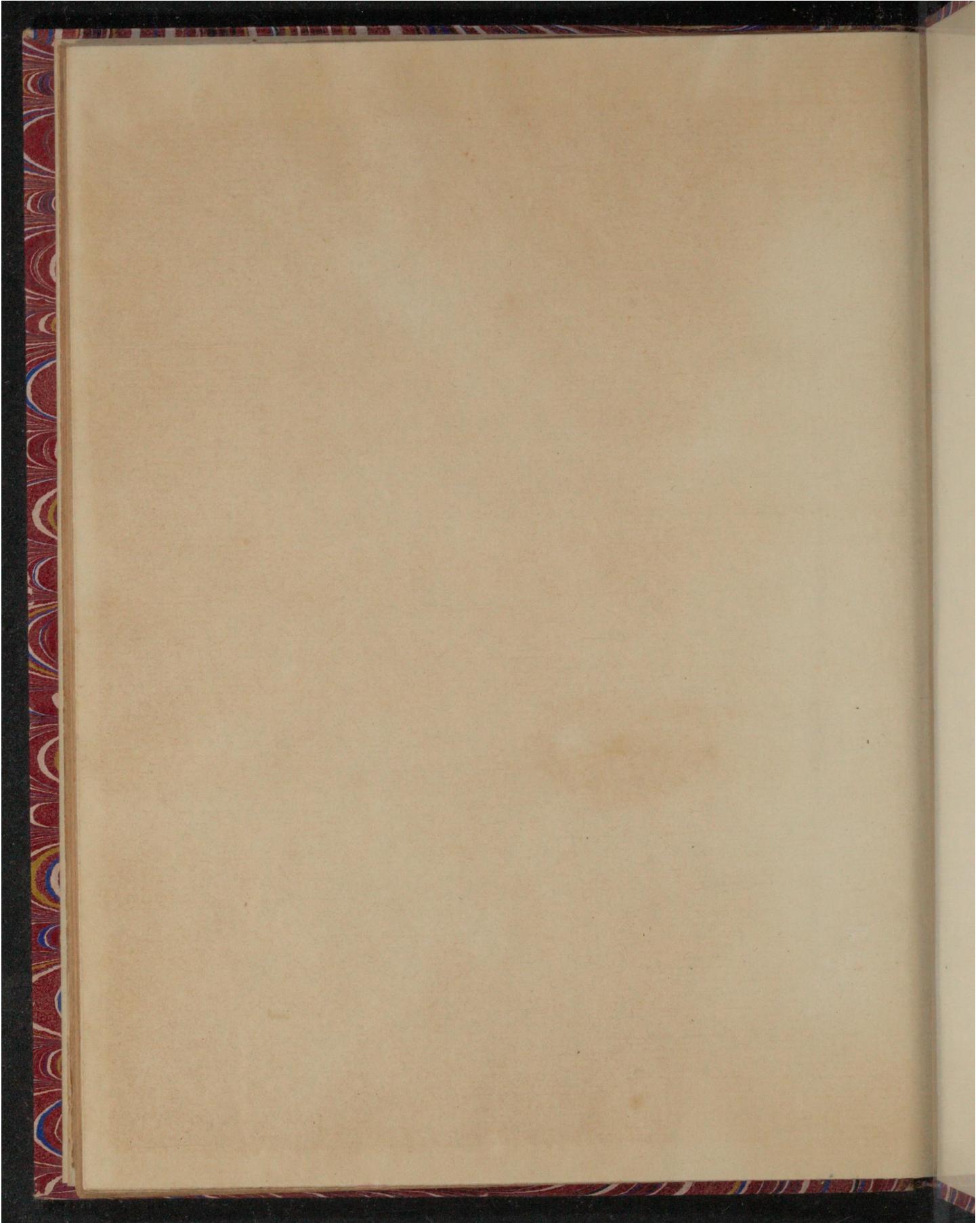
Nu, of den Hemel nog eens op ons fugten
Sijns waarheyds dagt, en aan't erbarmen sloeg:
Dus leertmen wat het Heylig saat voor vrugten
Na so veel winter-stormen billijck droeg.

T' is hooglijck oorbaar nedrig in de slagen
Den slaanden Vader na sijn wil te vragen.

F I N I S.

Early European Books. Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
325 B 299

